

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izbaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četri leta 65 kr. — Naročnika se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroško ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za omanila se plačuje od navadne vredice, če se našano enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Sklepi brnskega katol. shoda o kmetijskem vprašanju.

1. Prvi katoliški shod češkega naroda v Brnu zmatra in izjavlja, da je glavni dobiček države, cerkve in družbe v našem narodu, da se ohrani samostojni kmetijski stan, ker je najštevilnejši stan in poleg tega najdražja zaščita posebnosti in najboljša straža in opora narodnosti naši. Pri sedanjih za kmetijstvo zares neznosnih razmerah priznava in izjavlja shod, da je neobhodno potrebno, urejevati kmetijski stan v samoupravnih zadrugah zlasti z osnovo posojilnic po Raiffeisenovem sestavu, da se najboljšo zavaruje obstanek tega stanu. Zaradi tega pozdravlja tudi shod predlogo Njega ekselence grofa Julija Falkenhayna z dne 10. oktobra 1893 kot najboljši uvod postavodajnega dela, katero ima namen, ohraniti samostojni kmetijski stan.

2. Glede na najne potrebe kmetijskega stanu v naši domovini zmatra katoliški shod za prvo nalogo zadrug, da se kmetijska posestva osvobodé škodljivega bremena dolgov, da se s pomočjo zadrug spremené v dohodninska posestva in da se v bodoče obremenjenje z dolgovi kmetijskih posestev dovoli le do neke gotove mere; da bodo zadrug sploh opravičene voditi hipotekarni kredit kmetijstva, in da zalaganje vojne, kolikor se gre za poljske pridelke, oskrbujejo naravnost kmetje po zadrugah.

3. Da se ohrani samostojnost in neodvisnost kmetijskega stanu, zdi se nam potrebno potegovati se za nastopne stvari: a) da se pri popravku kmetijskega dednega prava, ki se je v naši državi bila začela 1889. leta, ali se žal ni bila dovršila, zmatra ohranjenje kmetijskega stanu za glavni smoter; b) da se strogo kaznuje lihvarstvo s kmetijskimi pridelki, živino, poljskimi pridelki itd.; c) da se zakonito preprečijo kupčije na obroke s poljskimi pridelki na borzi, v kolikor kupčiji ne sledi izročitev blaga; d) da se zakon o odpisu davka gledé škod po vremenskih neugodah ugodneje uredi, nego je sedaj; e) da se vpelje prisilno zavarovanje proti toči, ognju in škodi pri govedih in konjih; f) da bi z ozirom na žrtve, ki jih donáša kmetijski stan državi, deželi in upravi sploh, pogosteje in obilneje kakor dosedaj dežela in država pospeševali blaginjo kmetijskega stanu in napredek kmetijstva z deželnimi in državnimi dotacijami (darovi), s hitrejšo izvršitvijo potrebnih podjetij kakor vredenja rek, vpeljave zmernejših tarifov za prevažanje kmetijskih pridelkov po železnicah itd.; g) da bi se ob času propada pravdnosti, ker je sodnje postopanje tako drago in v dejanju včasih budi in pospešuje med narodom veselje do pravedanja, vpeljalo ustno postopanje za civilne pravde in razsodišča; h) da bi se sedanji domovinski zakon z dne 3. decembra 1863 drž. zak. št. 103, po katerem imajo kmetijske občine veliko večja

bremena nego mestne in obrtni kraji, tako premenil, da bi vsakdo dobil domovinsko pravico, ki že dalje časa biva v kakem kraju. i) Da bi se odpravile svobodne ženitve in bi se dala občinam pravica, dovoljevati ženitve z ozirom na starost in vedenje dotičnika; j) da se gledé na to, da je kmetijski stan na Moravskem preobložen, zlasti gledé na to, da se je pred petnajstimi leti odmeril zemeljski davek na napačnih podlagah, in gledé na to, da posamični okraji in občine niso enakomerno obložene, pri pregledanju zemljiškega katastra po zakonu z dne 24. maja 1869 na novo cenijo zemljišča, tako da se kontingent državnega davka poniža, postavke določijo po dejanskih sedanjih razmerah, ko se je žito ucenilo in povečali stroški za obdelovanje, in da se tarifi okoliš ne določijo po sodnjih in političnih okrajih, temveč po tem, kakšna je zemlja in kakšne so klimatične (podnebne) razmere.

Sodne razmere na Slovenskem.

(Govoril v državnem zboru dr. Lavoslav Gregorec dne 23. maja.)
(Konec.)

Mož se je 25 let branil. Iz začetka je delal z advokati in plačal jednemu 145 gl., drugemu 159 gl. in tretjemu 109 gl. Pomagal mu ni nobeden. Še najboljši je bil g. dr. Kokoschinegg; ta mu je varuški račun res dobro sestavil, ali tega ni bilo moči adjustirati, ker so bile priloge pri okrajnem sodišču marenberskem izginile. Ta mož se je v petindvajsetletnem boju za svojo pravico silno trudil. Zapravljevec ni. Ko mu že ni hotel nihče več pomoči in ko ni več mogel plačati advokatu, šel je na Dunaj, v Gradec, v Celje. Trikrat je bil pri cesarju, štirikrat pri pravosodnem ministerstvu, triindvajsetkrat pri višjem deželnem sodišču v Gradcu.

Gospodu pravosodnemu ministru bodi izrečena topla zahvala, da je, ustrezaje moji prošnji, zaukazal preiskati ta nečuvenci slučaj. Žal, da je prišla preiskava prepozno. Erjavcu ni več pomagati, kajti dokumenti so se večinoma pogubili in mnogo tistih, ki so ga oškodili, je že pomrlo. Mož se bliža grobu kot berač s trpkó zavestjo, da je iskal pravice povsod, začeni pri cesarju na Dunaju pa do okrajnega sodišča v Marenbergu in da je ni nikjer dobil.

Končno naj še pojasnim, kako se ravna s slovenskimi sodnimi uradniki, če se ne dajo zlorabljeni za gotova renegatska dela. Izmed mnogih slučajev naj navedem samo jeden.

Gosp. dr. Brunen je bil pristav pri okrajnem sodišču v Slovenski Bistrici. Ondotna nemškoliberalna klika ga ni mogla v svoj tabor zvabiti. Zato ga je začela sumničiti, da kot Slovenec pristransko opravlja